

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

«ПРАЦЯ»

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 2.50
 Для України 2.50
 Для п. Америки 2
 Для Канади 2.50
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil.

Publica-se em Prudentópolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс
 за лінійку Більше за окремою угодою

Prudentópolis — Parana

Ми Українці до краю
 В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих прав. Гімн ам. Укр.

Трильовщина пожинає, що посіяла.

Перед війною в Галичині намножилося чимало політичних спекулянтів. Чим хто менше знав і мав менше здібностей, щоб працювати вибитися серед народу, тим більше він горлав і кидав більше «революційні» гасла — розпинався за визволення трудового люду. Йому заважали учителі, священники, інтелігенти — всі вони були в його очах кровопійцями, непотрібами, дармоїдами. І задурманений нарід вірив обманцям, як і тепер дехто вірить «товаришам» Жидкам з «Молота», «Щоденних Вістей», «Роб. Вістей» і др., хоча знає, що ці «товариші» пропивають вже останні церковні ікони, бо з народу вже пропили останню сорочку, останній плуг, останнього коня і змусили 10 мільонів самого українського народу землею і половою жититися. Нарід їм вірив, як дехто вірить і тепер всяким «товаришам» Гуцайлам, котрі як соціалісти воювали з духовенством і інтелігенцією, а рівночасно служили Полякам у Львові в часі нашої війни, а коли польський жолоб випорожнився пішли на службу московських харцизів, зробивши наперед змову з

щий вислів людського духа, на найкраще культурне надбання людства, — отже і наші незнайкі-філософи, чим вони більш ограничені, тим більше горлають на церков і її служителів. Так було перед війною, так сталося і по війні; так було у нас в рідному краю, так є і тут у Бразилії. Чим більший дурак, тим більшим робить себе філософом; він обплює все і всіх: і наш уряд і нашу геройську армію і митрополіта, що піклується сиротами і по світу з нараженням свого здоровля задля них скитається, і Позичку Нац. Оборони і т. д. А вже в найбільшій неласці в нього Господь і Христова Церква і її служителі.

Ох, ми знаємо сих філософів від чарки! А спитайте їх: дали ви на сироти? Ні. Дали на позичку? Ні. Дали на Укр. Союз? Ні. Дали на церкву? Ні. Дали на утримання школи? Ні. Чому? Бо все те обман; всюди злодій. На когочі на що ви дали коли якого вентина?

— На кашасу. Ось які це філософи! Таким філософом був і др. Трильовський, батько канадійського «Укр. Голосу» і всяких «Молотів» і «Ранків», і хресний батько всяких «Вістей»!

Як один з стовпів галицької ра-

шло до того, що сама партія викинула з посеред себе п. Трильовського і він завязав собі чудернацьку селянсько-радикальну партію з пів тузином членів-товаришів.

Не беремося оцінювати діяльності і моральної вартости п. Трильовського — на це ще час, бо людина жива може ще прийти до розуму і сама себе оцінить. Сконстатуємо лишень, що тоді, як наше духовенство мучилося за патріотизм в Таларгофах і в Сибірі, а відтак в польських тюрмах, то п. Трильовський десь зовсім щез з овиду і про якусь визначнішу його діяльність не було чути. Та не особою дра Трильовського ми займаємося, а його плодами його діяльності т. зв. трильовщиною, сіянням невірства, руйнуванням релігійної, католицької моралі.

Сьогодні, коли цілий наш нарід іде збитою лавою проти Ляха, коли не знаходиться ні один зрадник ані з нашої народно-демократичної партії, яка вмщала в собі більшу половину духовенства, ані з партії християнських суспільників (чисто клерикальної організації) і коли тільки один найшовся зрадник з партії московської, — то всі зрадники і інтелігенти і селяне рекрутуються зпосеред трильовщини, зпосеред радикалів лі-

тики п. Трильовського у відношенню до церкви — єдина боєва сила хрунів і запроданців з нашого сміття в руках польських вождів. Більше бруду наш нарід не видав з себе.

Ось які плоди зродила на нашому загоні трильовщина, ся криклива війна з попами і церквою, що так реклямувала свою поступовість і свою жертву за добро працюючого люду! Чи треба ще голоснішої мови від мови цього факту?

Отже вчитуйтеся, земляки дорогі, в «Молоті», «Укр. Слова», «Ранкі» і всяку иншу отрую, а волю здобудемо певно. Тільки послухайте широкі ради Жидків, що се газетне сміття напихають вам в руки, повбивайте усіх священників, попаліть усі церкви, а станеться чудо, таке чудо, яке сталося на Великій Україні, де чудотворці, жидівські комісарі, уміють годувати нарід глиною і травою. І воістину будете щасливі і ви по той бік океану і ви бразилійці. Бо у священників такі черева, що один з них потрапить обісти кілька тисяч родин. Я вірю вашим запевненням. Аякже...

Страхи на Ляхи!...

Пшецьонд Понелзядкови з 24

всяким «товаришам»... котрі як соціалісти воювали з духовенством і інтелігенцією, а рівночасно служили Полякам у Львові в часі нашої війни. а коли польський жолоб випорожнився пішли на службу московських харцизів, зробивши наперед інтереси міліонів на Петлюрі, та договорилися до мудрости: геть з українською нацією! нації взагалі на світі нема, нема ніякої національної мови, ні культури — все те вигадка буржуїв-панів. Слава Троцькому, що міліони Українців вирізав!

Людська глупота і незнання не мають границь. Чим хто менше знає і розуміє, тим грає він ролю більшого філософа, щоб свою духову дрянь закрити. А що виробилося у наших незнайків поняття, що той є філософом і поступовим, хто горлає на церков, на духовенство, отже на найви-

льозофи! Таким філософом був і др. Трильовський, батько канадійського «Укр. Голосу» і всяких «Молотів» і «Ранків», і хресний батько всяких «Вістей»!

Як один з стовпів галицької радикальної партії він викривив усю програму цієї хліборобської організації і обернув все своє вістрє проти церкви та духовенства, підриваючи всяку мораль в народніх масах, доводячи мало освічену селянську верству до невірства, а в слід за тим до духового анархізму. І дійшло до цього, що М. Павлик творець радикальної партії, який не міг заперечити великого значіння морального і культурного значіння нашого духовенства і високо ставив митрополіта Шептицького, покинув на старість свою партію, не погоджуючися з викривленою Трильовським програмою. А врешті дій-

кві (коли тільки один найшовся зрадник з партії московської, — то всі зрадники і інтелігенти і селяне рекрутуються зпосеред трильовщини, зпосеред радикалів лівого крила п. Трильовського з т. зв. селянсько-радикальної партії. Лиш ся партія (півтузинова на щастє) дала поклик до участі у лядських виборах; лиш з посеред неї їздила гуцульська делегація до Варшави з чолобитнею; лиш вона видвигнула своїх кандидатів на послів до варшавського сойму.

Сумне жниво посіву радикалів! П. п. Яцків і два брати Твердохліби (молодший наложив вже за-служено головою), Лаврук, др. Данілович, Доників — Шекерик і кількох селян гуцулів — все те визначені члени радикальної партії і майже усі з лівого крила, а що найменше прихильники так-

Страхи на Ляхи!...

„Пшегльонд Понедзялкови“ з 24. 5 в статі „Метода Ірляндська“ пише:

Метода ірляндська, о котрій говорив Петрушевич в своїх відозвах і комунукатах, прибирає реальні форми.

Від ряду днів єсмо свідками, як банди укр. большевицькі рабують, палять і мордують, а власти не є в змозі сему зарадити. Населенне східних повітів жиє в вічній тревозі, непевне життя.

Все то діється перед виборами безпосередно, щоби тому населенню унеможливити голосовання, бо заняте забезпеченням власного життя не може оно думати о виборах.

Сагайдачний

(Історична повість.)

10

(Продовження).

Вхід у Дніпро стерегли дві грізні турецькі кріпости — Очаків і Кизикермень. Як що й удалося козакам, виступаючи в похід, щасливо прокрасти ся мимо сих твердинь, то се лиш тому, що Турки на козаків тоді не чекали. Тепер же, після того як козаки зруйнували Кафу, Синоп взяла з бою в морі багато турецьких галер і мушкетним димом окурили передмістя самого Стамбула, після того як вони навели жах на все побереже Чорного моря, так що навіть сам Султан перелякав ся і думав тікати зі своєї столиці — після сего козаки повинні вже були знати, що Турки чекають на їх поворот і чекають не з порожніми руками. Мало того, що козакам певно доведеть ся пробивати ся мимо страшного огню батарей Очакова і Кизикермення, але може чекає їх коло Дніпра й ціла фльота турецька!

І стара голова Сагайдачного все те бачила, розраховала. Отаман постановив обраті в шори проклятих яничар, на

сивій кобилі їх обіхати.

При вході в Дніпро рівнобіжно до півострова Тендри тягнеть ся довга коса (полоса пісків), котра тепер зветь ся Кинбуриською. Саме проти кінця її, по той бік Дніпрового лимана і стоїть Очаків. Тоді ся коса називала ся Прогном.

Сагайдачний рішив спочити на Тендрі і всі козацькі чайки перетягнути волоском через Прогнойську косу. Таким чином нежданно-негадано козаки могли опинити ся в Дніпрі на декілька верств вище Очакова.

Але що відбитих турецьких галер, навантажених всякою добичю, не можна було перетягти через піски, то було порішено, що частина козаків під проводом Небаби пробеть ся на сих галерах мимо Очакова, памятаючи одно, що як тільки козаки вступлять в бій з Турками, то Сагайдачний впаде на Турків ззаду і покаже їм тертого хрину.

Підійшли козацькі чайки до Прогноу і в ночі почало ся перетягання. Робота йшла дуже обережно. Насамперед кілька добрих козаків пішло дізнати ся чи в Дніпрі нема нікого і де саме найліпше волокити — і лиш як вони вернули ся та сказали, що Турків не видно, почала ся робота.

Працювали всі: і козаки, і невольники, і старшина. А Хома то таскав чайки по піску мов би се були санчата деле-

сенькі по снігу. І ще на ранок не благословило ся, а вже всі чайки були на тім боці коси, козаки були на своїх місцях і гребці тримали весла наготові.

Нічна пільма обгортала і Дніпро і той його беріг, де стояв Очаків. Звідти доносило ся иноді собаче гавканє та в кошпах в рядигоди крякали дикі качки. Під ранок в траві задерчали деркачі та иноді висвистувала нічна пташина овчарик.

Аде-ж тепер Небаба з товаришами? — думало ся кождому. Кажуть про нього, що він характерний; щукою иноді перекинеть ся та карасів собі на сніданок у Дніпрі наловить, а по ночах пугачем обертав ся і лігав до Кафи та до Козлова, стогнав там на мінаретах, щоб бідні невольники його зачували. От як би й тепер перекинув си він окунем або щукою, а всі галери свої рибамі поробив та й проплив би під водою мимо Очакова — а то булоб добре!

Нараз щось глухо гримнуло і покотило ся. Луна відозвала ся в кошпах...

Се гармата!

От і ще гримнуло! І ще і ще!...

— Рушай соколята! З Богом! — прогремів голос Сагайдачного і перекотив ся по всіх чайках.

Мов перелякане стало чайок, полетіли козацькі човни на гарматні вистріли, на поміч братам.

А там коло Очакова йшла у темі страшна січа між Турками й козаками. Очаківські гармати мовчали, не знаючи де стріляти і боючи ся у темі попасти в свої-ж турецькі галери.

От налітають вже чайки. Козаки страшно закричали усі разом, щоб сполошити Турків, а Небаба, як зарані було умовлено, щоби показати Сагайдачному, де наші галери а де турецькі, — виставив на своїх галерах засьвічені ліхтарі.

З козацьких чайок гримнули мушкети і крики козаків змішали ся з криками Турків та стонами ранених. Туркам здавало ся, що ті чайки не то з неба падають, не то з води виривають, та облягають з усіх боків турецькі галери, відпихаючи їх від козацьких. А козацькі, відстрілюючи ся, швидко йдуть вверх Дніпром, минаючи Очаків і його грізні гармати.

Скоро помітили се із кріпости та почали бити з гармат вздовж Дніпра, але кулі падали в воду і вже не досягали козаків. На останній з козацьких галер стояв Небаба і показував Туркам дулю, хоч її певно ніхто в Очакові не бачив.

Та турецькі галери тимчасом не витримали напору чайок і кинули ся тікати даремне прикликаючи свого Аллаха, котрий не йшов їм на поміч.

Козаки не гнали ся за Турками, задоволені успіхом.

Варшавські власті забираються до діла без енергії і знання і не здають собі справи з величини небезпеки.

Тільки було досі підпалів, мордів, рабунків, знищено молоде життя редактора Твердохліба, який одинокий з малим гуртком ішов взнеслим шляхом до ціли, узяючи конечність згідного співжиття обох братних народів, — а справців тих нещастя не зловлено, а коли щасливим случаем когось і лапаєш і поставишся перед доразовий суд то той всіма можливими способами старається переказати дану справу звичайному поступованню.

Чи така особливша метода успокоїть кітлованне, чи противно не усмілить рабівників і убийників? Коли по більше як 500 случаях підпалів, мордів і рабунків ані в однім случаю не примінено кари смерті, то чого можна сподіватися далі? Хиба того, чого нині єсьмо свідками, а може і ще гіршого. Сх. Мало-Польща є від початку світової війни тим нещасним тереном, на яким переводились найстрашніші борби, де цілі села і місцевості никли з поверхні землі, де шаліла братоубійча борба з Українцями, а тепер знов розлялись по ній дикі елементи, палячи і мордуючи.

Вісім років тяжких кровавих змагань, то може вичерпати сили найздоровішого організму, може зломити найсильніший нарід.

Чи такий стан може вийти на користь Українцям — сильно сумніваємось. Чи здорова більша часть народу не зареагує против забаганок горстки молокососів і загоріліців.

На жаль загальна укр. інтелігенція пішов тою небезпечною дорогою понад пропасть, звідки може упасти кожної хвили і більше не встати. Малисьмо наочний яскравий примір на похороні Твердохліба. Мимо високих засад християнської любови ближнього обовязку віддання йому послідної прислуги, — був

бачать того і не мають способу, — чи не хочуть тому положити кінця. Знай пане Петрушевич, що кровава клятва цілих поколінь спаде на твою і тобі подібних голів, що в луні пожарів і потоках крові іде до тебе неублагаема сила, яка зітре тебе в порошок і згубить твій нарід. „Страх великий!... Не знати кому більше він потрібний?“

ЗІ СВІТА.

Шлеудський проти Петрушевича. Польське міністерство війни вислало до „загрозених“ (для Польщі) повітів у Східній Галичині, де нищать поляків українські повстанці Петрушевича, сильні відділи польської кінноти.

Польське правительство сподівается, що наслідком сього і з уваги на скріпленне поліційних та жандармських станиць у Східній Галичині, воно в недовгому часі переможе постанців Петрушевича.

Засуд смерті для другого хруня. В день похоронів застріленого за зраду українського народу Сид. Твердохліба, другий редактор польонофільської шмати, „Рідний Край“, Михайло Яцків сидів в реставрації „Краківського готелю“ ще з двома ляцькими журналістами. Нараз приступив до стола незнаний нікому чоловік і подав Яцкову лист. По відчиненню листа Яцків спостеріг, що це є виданий для него українською боевою організацією засуд смерті за зраджування України. Сасуд кінчився словами: „Смерть всім зрадникам“.

Чоловік, що передав Яцкому за суд пропав без сліду. Польська поліція сейчас почала слідити, та ніщо не винайшла ні не відкрила.

По смерті С. Твердохліба. Рада польських міністрів прислала для родини С. Твердохліба телеграфічну кондоленцію, а подальший

Німеччина вислала в Московщину Амбасадора. Німеччина прислала до Москви свого амбасадора графа Брокдорфа-Ранзава, котрий тому три роки відмовився підписати версайський мировий договір.

Се перший амбасадор з Європи в Росії.

Людендорф готує монархістичний переворот в Німеччині. З Німеччини доносять, що в Баварії заноситься на монархістичну революцію.

Якби монархістам вдався переворот, то його філя перенеслась би теж і до Пруссії та других країв Німеччини.

Німецькі монархісти і націоналісти приготовляються до того перевороту з повним пляном. Провідником того руху є генерал Людендорф, за котрим стоять офіцери.

Людендорфа підпирає бувший баварський преміер Кар.

Новий голод на Україні. Кішинівська комісія допомоги голодним на Україні одержала від представників всесвітньої організації допомоги голодним, д-ра Адлера, що перебуває на Україні такі відомости: Адлер вказує, що цієї зими Україна має пережити ще гірший голод, ніж торік. Особливо великого голоду треба сподіватися на Херсонщині. Для харчування населення, на засіви й для годівлі худоби в цілій губернії треба 875.000 пудів хліба. Організації допомоги можуть дати сюди лише 30 процент потрібної кількості міській людності, яка до тогож не має палива, загрожує смерть від голоду, як що не буде допомоги з-за кордону. Найбільша небезпека загрожує дітям, які потребують теплих річей.

Завмирання совітської преси. У московському центральному пресовому бюрі вислухано звіт Бубнова про стан сов. преси. На 1. січня ц. р. існувало в Росії 803 сов. часописів на 1. серпня лишилося всьо-

консервативна партія послугується в часі теперішньої передвиборчої компанії оригінальним агітаційним средством. Агітатори розкидають по всіх усюдах більшевицькі рублі на яких видруковано сю напись: „Голосуйте за робітницькою партією а ваші гроші будуть вартувати тільки що ці“.

Балканські селяне приходять до розуму. Поміж Болгарією і Югославією приходить до зближення і порозуміння ввиду спільної небезпеки, яка грозить обом славянським державам зі сторони Італії, де прийшли до керми найскрайніші національності. Болгарія при помочи Сербії хоче дістати вихід на Егейське Море через автономну Західну Тракію; Сербія знова піддержуючи Болгарію хоче позискати її поміч в справі оборони берегів Адрійського моря, де справа Далмації і міста Фіюме все ще є отвертим питанням позаяк дотичні договори поміж Югославією і Італією ще не є потверджені.

Нові ляцькі арештування в Галичині.

В Тернополі ляцький „воєвода“ взяв під арешт всю тамошню українську інтелігенцію.

Не сподіваючись великих успіхів зі своєї військової акції проти української партизанської війни, ляхи звернули цілу свою лють на мирне українське населення і передівсім на українську інтелігенцію.

Цей спосіб далеко безпечніший: у збройній боротьбі з ватагами можна ще наложити головою, а тут супроти безоружних можна показати своє „геройство“ недорогим коштом і без ризика!

Тому день 20. жовтня знов був для львівських Українців „чорною п'ятницею“. Поліція вривалась серед ночі в помешкання українських заслужених громадян і публі-

ти. Малисьмо наочний яскравий примір на похороні Твердохліба. Мимо високих засад християнської любови ближнього обов'язку віддана йому послідної прислуги, — був на його похороні тільки один руский священик і той тільки з свого шпитального обов'язку. Яке сумне свідощтво дає то о руским духовенстві, котре явно призналося до солідаризації з рухом убийців і підпалачів.

Легко собі представити, як таке духовенство — стоячи по стороні злочинців — може впливати на віддані в его опіку маси.

Іде звідтам тільки посів ненависти і заклики до братоубійчих борб, ідуть всілякі злочини, виглядає то, як би ті люди не були слугами божими, тільки висланниками якихсь пекольних сил. Яке поколіне може виховати таке духовенство, хиба самих злочинців. Чи ж розумні люди в українським народі не

По смерті С. Твердохліба. Рада польських міністрів прислала для родини С. Твердохліба телеграфічну кондоленцію, а польський уряд обіцяв заопікуватися сиротами покійного. За зловлення убийників оголошено нагороду в сумі 2 мільйонів марок. В зв'язку із вбийством Твердохліба і останніми випадками у Сх. Галичині з Варшави до Львова виїхав шеф департаменту міністерства внутр. справ. Він залишиться у Львові аж до закінчення виборів, для зв'язку із Сх. Галичиною і Варшавою і для контролю передвиборчої акції.

Де Валера за повною незалежністю Ірландії. Імон де Валера видав заяву, в якій каже, що він не хоче угоди з ірландським правительством. Його метою є або повна незалежність або загибель Ірландії.

му бюрї вислухано звід Бульова про стан сов. преси. На 1. січня ц. р. існувало в Росії 803 сов. часописів на 1. серпня лишилося всього 299. Тираж усіх газет в січні рахував 2.661000, а в серпні 993.000

Розстріляні у Харкові. „Русспрес“ доносить, що харківський революційний трибунал засудив на кару смерті директора української спілки Мілітинського і біржевого посередника Бахмутського.

Террор. У Новгороді большевики розстріляли три монахині і одного полковника, обвинувачених у монархічній агітації. У Москві розстріляна княжна Анна Трубецька за шпіонаж в користь Японії.

Большевицькі рублі яко агітаційне средство проти большевиків. Англійська

для львівських українців „чорною п'ятницею“. Поліція вривалась серед ночі в помешкання українських заслужених громадян і публичних установ; переривала все догори ногами й забирала людей до поліційних арештів.

Першим арештовано начального редактора „Діла“, Федя Федорцева. Не зважаючи на те, що редактор лежав хорив у горячці, його потаскали до поліційних арештів, де тримають до нині.

У студентській кухні в Академічному Домі арештовано 5 студентів, дві Сестри-Служебниці та одного служачого.

В „Домі Інвалідів“ арештовано 5 українських інвалідів.

У „Просвіті“ арештовано урядника товариства д. Петрика.

У Науковім Товаристві ім. Шевченка арештовано двох студентів і сторожа.

XIII

Ніколи ще з того часу, як стоїть і цвиге Україна, Київ не бачив такої урочистої стрічі, яку робив тепер Сагайдачному з козаками, коли вони вернулися з славного морського походу.

Весь Київ висипав на беріг Дніпра до того місця, де пристало військо запорожське — і цілий високий берег, близькі вулиці, що вели до Софійського Собора, всі дахи будинків — все те було засіяне народом, що пестрив уборами, як весняне поле квітками. Духовенство всіх церков, черці й черниці всіх монастирів, члени всяких товариств ремісничьких, члени різних братств, спудей або скубенти братської школи — все те згущало на зустріч славному лицарству, з хоругвами, образами, хрестами. По всіх церквах урочисто дзвонили.

От Сагайдачний з гетьманською булавою в руці в супроводі старшини ступив на беріг під грукіт мушкетних та гарматних стрілів. До него підвели чудового білої масті арабського коня під розкішним розшитим золотом та шовками чапракком. Сагайдачний ступив своїм червоним сап'яновим чоботом в позолочене стремечо і зручно сів на сідло, мов врісся в свого коня.

За ним виступали хорунжі з військовими прапорами, з турецькими й татар-

ськими бунчуками, захопленими в поході. Потім ішли козаки лавами, по курінням а перед ними отамани курінні й прапорці. Дорогі турецькі убори, здобути в Кафі, Синопі та на турецьких галерах; козацькі й польські контуші з випльотами, підбиті ріжними алтембасами, златоголами, атласами адаманками (дорогоцінні матері), шапки з червоними верхами, дорогі турецькі й козацькі питани, ріжних барв, червоні, зелені, жовті сап'янові чоботи, розмаїта зброя, котрою пообвішували були козаки — мушкетери, ятагани (турецька шабля), пістолі, шаблі — все те горіло на сонці і сліщило очі.

Козаки виступали гордо, свідомі своєї повної перет цілим світом незалежності. Старий Небаба ішов перед своїм курінем і ледви помітно усміхаючись поглядав на Хому. На руці у Хому, правою ручкою обнявши волячу Хомину шию, сиділа татарочка і своїми великими очима здивовано поглядала на всі боки, мов шукаючи Олексія Поповича, молоденьке тіло, котрого давно вже обіли до кости Дніпрові раки.

Тут же йшов вусатий Карпо Колокузні зі своїми острожськими товаришами — веселим Грицьком та Юхимом. Не було лиш третого товариша друкаря Хведора Безрідного, що лежав тепер далеко-далеко на березі Дніпра, коло самого Кивкермена.

— Дивіть ся, дивіть ся! — чуло ся в товпі — Ондечке запорожець несе на руках якусь дівчину.

— Та се половяночка, бранка Татарочка.

— Грицю! Грицю! — крикнув хтось в товпі.

Грицько, що йшов рядом з Юхимом, здригнув ся і поглянув на товпу. Там якась дівчина з довгою патерицею в руках та з саквами за плечима простягала вперед руки.

Гриць швидко зиступив з рядів свого куріня.

— Одарочко! Се ти, серце?

— Я Грицю... ох!

Запорожець обняв дівчину; вона плакала, не могла говорити.

Нараз позад них почув ся чийсь голос.

— А мене й не пізнаєш дочко?

Дівчина глянула. Перед нею стояв не то Татарин не то Турок, старий сивий.

— Не пізнаєш батька?

Ой пригадала дівчина сі очі!... Бачила їх ще маленькою дівчинкою... схилила ся вона тоді над нею. Се був татко, що після смерті жінки з горя пішов на Запороже та там і пропав.

— Тату! Се ви?

— Я, доню голубко.

І з криком дівчина кинула ся йому на шию.

— Тату, татуню-ж мій! Ви ще живі.

— Живий, моя донечко, голубонько...

витає мене з неволі бісурманської! Господь Бог милосердний та отсей козак молоденький — і він показав на Грицька.

А Грицько стояв червоний як рак.

Так се він спас батька своєї Одарочки?

І перед ним встає та страшна ніч, коли запалена з усіх боків горіла Кафа, освічуючи гори й море. Серед тріскоту пожежі, криків і проклонів — нараз чує Грицько, як звідкись, мов з під землі гукне хтось: «Помагай Боже, козакам!

Помоліть ся, братці, за душі бідних невольників! Віднесіть від нас поклін на Україну, на тихії води, на ясні зорі, де край веселий, де мир хрещений».

Оглядаєть ся Грицько і бачить малесеньке віконце в підземеллю, а з того віконця, зза темних ґратів виглядають худі, помучені обличчя невольників.

— Боже! Та се-ж козаки!

— Були, братіку козаками, а тепер невольниками.

І розбиває Грицько тюремні двері, і виходять, звідти, брязкаючи важкими кайданами, невольники, і цілують його, і плачуть, і моляться... А Кафа горить, а Кафа палає...

— А як же ти, доню, попала з Острога аж сюди до Києва?

(Далі буде)

Окрім того арештовано д. О. Навроцького в його приватному мешканні та Б. Ковальського на двірці.

ЛЯЦЬКІ ТОРТУРИ

Одного з українських студентів арештованих в кухні Академічного Дому, а саме Яцуру в присутності Сестер-Службниць поліційні агенти тяжко побили.

Коли по їх переслуханню Сестри виходили з поліційних арештів при ул. Яховича, то чули крик других студентів.

Їх били...

РЕВІЗІЇ.

Протягом цілої ночі і цілий ранок у п'ятницю поліція переводила ревізії в українських домах і установах.

У д-ра Степана Федака зроблено в ночі одну ревізію, а ранком другу.

Далі зроблено ревізії у сідлі В. Целевича, у директора Союзного Базару д. Чайківського, у дд. Рожанківських, у забудованнях св. Юра, у будинку „Дністра“ і т. д.

НА ПРОВІНЦІЇ.

На провінції, особливо на Поділю, де появились узброєні ватаги, хвиля арештовань і ревізій серед Українців набрала ще більших розмірів. Арештується цілком невинних людей, у припущенню, що вони можуть належати до узброєних ватаг або можуть їм допомагати.

В Тернополі арештовано 20 осіб, у Підволочисках 10, а майже з кожного села арештовано кількох студентів або селян.

Вінцем сеї дикої вакханалії є слідувача новинка:

„Тернопільське „воєводство“ постановило інтернувати всіх чільних українських діячів за мніми зносили з повстанчими ватагами“!

ляхи кричать до закутих українців у львові: „сьмерць саботажистом“!

Дня 14. жовтня зі Стрия до Львова перевезено арештованих Українців, між ними 17 закованих в кайдани.

Поміж закованими є др. Іляріон

відношенне Поляків супроти Вашого народу є спрямоване до цього, щоб Українців викинути з їх працідівської землі, а самих Українців коли не зовсім винищити, то принаймні замінити у ляхських пахолків-невольників в найбуквальнішим значінню цього слова, щоб опісля коштом крові, поту і праці українського народу хвалити себе перед світом великими подвижниками культури. І коли всяке поневолювання після теперішніх наших поглядів вважається злочином і підлотою, то треба уважати це ще більшою підлотою, коли поневолювання примінюється не до поодиноких осіб, але цілого народу. Такої підлости мій татарський нарід не допускався ніколи в історії а тим менше не допускається нині.

Перед сім сот роками, коли то Поляки були ще не здібними до завойовань свинопасами, наші славі предки здобули Вашу Київську державу. Великі Хани поводилися з поконаними народами відповідно звичаям того часу. Вони наклали „яссак“, певного рода податок і збирали його в спосіб, який тоді був мислимий — але вони ніколи не відбирали цілим народам свободу. Що наші предки при цій нагоді забирали велике число невольників, це було прецінь загально прийнятим звичаем, яким так само можуть повеличатися і тодішні християнські держави. Злучені держави мали на примір невольництво ще тому перед 60-ти роками.

Це саме відноситься і до пізніших часів, коли наші прабатьки зводили безнастанні лицарські бої з вільними українськими козаками о посіданне степів. В часі тих боїв все зуміли одні другим віддати належну лицарську честь, а коли це показалася потреба, навіть спільно стати в полю проти одного ворога. Тимчасом Поляки, яким — як я про це читав — утікші перед нами Ваші князі і шляхтичі, зорганізували були державу інших поглядів. І це є зовсім зрозуміле, позаяк свинопас, як тільки дірветь

хліб насущний, своїми власними руками. І тому вони є мені особливо о много миліщі від Москалів що наш народ уважають за щось нищого і які приходять поміж нас або яко великі пани-поміщики або висока зверхність. А в році 19-18-ім наша Кримсько-Татарська Република була в злуці з Україною. Я і мої браття, ми спільно з Українцями боролися проти більшевиків і тільки для того тепер мусимо коротати наше життя далеко від Вітчизни, на вигнання.

І тому заявляю Вам, Пане Редакторе, що це для нас є вельми гірким, коли побачимо в українським часопису, що імя нашого миролюбивого народу сплітається разом з іменем найпідліщих насильників на світі. Хай Господь і Йо-го Великий Пророк будуть нашими свідками.

На жаль у Вашім цінним часопису стрічається неправдиві відомости відносно боротьби о визволення і волю наших турецьких братів. Та ми за це не винуємо, позаяк зівсім видимо ці неправди походять з ворожих нам англійських часописей. І тому буду уважати це за велику честь, коли буду міг написати дещо блище про цю боротьбу у Вашому часопису.

Тепер прошу Вас ще раз цим моїм рядкам спростовання дати ласкаве місце у „Америці“ та залучаю слова найбільшого поважання.

Абдуль Кара-Шерім.

Константинопіль, 7. жовтня 1922.

З Бразилії.

Календар „Праці“ вже майже на вичерпанню. Хто ще хотівби його набути, най спішиться з замовленням, а то вкоротці нестане.

По широкій Бразилії давалися чути різні рабункові напади. Навіть в Рію часто нападала банда в цілі рабунку на спокійних людей

жалось 80 маречок. В теперішньому часі післав один наш земляк 1 міля, то адресат одержав за сего міля 3000 маречок (три тисячі!) а побожний «Люд» пише, що за міля платять шойво 1.700 марок польських. Знова правда!...

SOBRE A QUESTÃO DA MINHA COMPETENCIA

Meus amigos polacos repetem sempre o mesmo até enjoar: Karmanskyi é um diplomata-charlatão, nomearam-no os pobres Basilianos de Prudentopolis, é uma segunda edição de Kozi; nenhum governo de Petruchevytch existe. E cousas semelhantes.

Si sou diplomata-charlatão ou não, isto não hão de decidir os rabiscadores de jornalescos, que tanto entendem de diplomacia como o sapo, de astronomia...

Disso decidirão o meu governo e o governo da nação para a qual sou enviado. Compreende-se, porém, por si mesmo, que não posso ser acreditado com todas as formalidades, enquanto a questão da Galicia Oriental não for resolvida conforme a vontade do povo e conforme a consciencia do mundo culto, e não segundo as normas de banditismo com as quaes maneja o governo de Pilsudski. Si as minhas aptidões diplomaticas são sufficientes, que o digam aquelles diplomatas da Polonia, que mal terminaram os preparatorios, e comtudo occupam logares de embaixadores, de consules, etc? Eu lembro áquelles que, tanto se amofinam por causa da minha aptidão de diplomata, o que escreveu a «Gazeta de Varsovia» quando eu era o secretario da missão diplomatica ucraniana junto á Santa Sè, ao mesmo tempo que, o representante da Polonia, perante o Vaticano, era Wiarusz-Kowalski. Então escrevia-se mais ou menos o seguinte: «Si o nosso enviado perante o Vaticano for Wiarusz-Kowalski, então em Roma hão de bater nos não somente os Allemães, mas tambem os Ukrainos».

Queiram-me pois, apontar os senhores polacos estas grandezas diplomaticas da Polonia que tenham os estudos especiaes de diplomacia e que não sejam simples dillettantes. Enfim o que mostra melhor a diplomacia, é o facto de ser obrigada a Polonia, a dansar em torno do sr. Benech (presidente do ministerio tcheco-slovaco) para que elle ajude a diplomacia polaca, quando se trata da questão da Galicia Oriental. E o que foi o sr. Benech antes da guerra, isso os meus amiguinhos polacos com certeza devem saber. Não julgo conveniente legitimar-me perante os srs. do «Lud», bem como não penso em legitimar-me perante a embaixada ou consulados polacos.

E para todos os polacos que estenderam

ляхи кричать до закутих українців у Львові: „Сьмерць саботаржистом!“

Дня 14. жовтня зі Стрия до Львова перевезено арештованих Українців, між ними 17 закованих в кайдани.

Поміж закованими є др. Іляріон Бачинський, одна жінка, Ніжанковський, Яцкевич, Вацівський та інші. Арештованих провадила ціла фаланга поліцаїв. На улицах Львова падали з боку польської публіки оклики: „Сьмерць саботаржистом! Гайдамакі!“ Всіх арештованих поміщено в тюрмі при ул. Баторія.

КОТЮЗІ ПО ЗАСЛУЗІ

Доносять часописи, що в Горішнім Шлеску пізнались на славнім «Корфантім». Запросили його на віче та вибили порядно. Не лиш сам одержав заслужену нагороду, але і його синок обірвав зарівно так, що мусіли оба скоро втікати.

Ляхи гірш Татарів.

Редакція часопису „Америка“ одержала з Константинополя слідуєчого листа:

„Вельмиповажаний пане Редакторе!

Простіть мені, що пишу до Вас за посередництвом свого товариша в німецькій мові; це роблю тому, позаяк писати по українськи не знаю, а московською мовою писаний лист — це знаю — булоб Вам неміло читати. Прошу Вас уклінно у часописи „Америка“ дати місце слідуєчому спростованню:

У кількох числах часопису „Америка“, який я читаю у свого друга Українця, найшов я назву „Ляхо-Татаре“. Цею назвою, пане Редакторе, Ви — хоть може не нароком — заподіюєте велику кривду мойому миролюбивому народови, позаяк Ви уживаєте назви „Татаре“ на означенне своїх найгірших ворогів. Що в цей спосіб робите татарському народови велику кривду, думаю доказати слідуєчим:

Не від нині, але від соток літ — о скільки я знаю історію —

но станути в полю проти одного ворога. Тимчасом Поляки, яким — як я про це читав — утікші перед нами Ваші князі і шляхтичі, зорганізували були державу інших поглядів. І це є зовсім зрозуміле, позаяк свинопас, як тільки дірветься до влади, зі всім природно сейчас хоче всіх інших поробити своїми свинопасами. І тому то Поляки вдерлися у Ваш край — принагідно зазначити треба, що зділали це при помочі Ваших утікачів-зрадників, що вже забули за свою вітчину.

В імя християнства вони все намагалися поробити невольниками-кріпаками ціле християнське населення Вашого краю, щоб в цей спосіб наситити свою безграничну жерливість і хапчивість. Я тут застерігаюся рішучо, що зівсім не хочу і не думаю ображувати християнської релігії, але мушу підчеркнути, що у нас магометан, щось подібного булоб зівсім немислиме. І я вірую, що це був наш вплив, що наші противники, Запорожці, супроти інновірів, своїх ворогів, послуговувалися цими самими принципами, які є у нас. А Поляки були такі засліплені, що через цю свою жажду поневолювання других відмовляли послух своїм королям і завалили свою власну державу.

І тому, чи треба дивуватися, що нині увільнений з неволі ціною чужої крові польський свинопас виявляє поновно свої данні, історичні похоти?

Ми, Татаре, все були вільні від побідних похотей і нині остали такісами, як були перед століттями. Тисячі а тисячі Ваших українських кольтоністів приходять рік-річно в околиці замешкані Татарами над Волгою і в Кримі. І чи коли Ви чули про масакри Ваших людей Татарами? Чи Ви коли чули, щоб богаті Татаре забирали Вашим землякам землю або не допускали їх до публичного життя, виганяли зі шкіл і зачиняли ці школи?

Ні... Цего Ви ніколи не чули і ніколи не почувете... Ваші земляки, Українці приходять до нас, щоб зі своїми родинами на чесно здобутім куснику землі заробляти на

не.

По широкій Бразилії давалися чути ріжні рабункові напади. Навіть в Рію часто нападала банда в ціли рабунку на спокійних людей.

ЧОМУ „ЛЮД“ ТАК НЕНАВИДИТЬ МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО.

Бразилійська »Польща« має три часописи. Коли читалось в часі побуту Експ. Митрополита Бразилії і коли читаємо по виїзді, то бачимо, що жадна їхня часопись з такою божевільною ненавистію не нападала і не нападає, наче гонча собака, на нашого князя церкви, як власне »Люд«, котру то часопись редагують католицькі монахи Лазаристи в Куритибі.

Ся ненависть: сей божевільний гнів до Експ. Митрополита зрозумілий. Болить Поляків, що Він і його брат Климентий не пішли слідами своєї спольщеної родини, але вернулись до своєї прадіної української церкви і народности.

Се їх болить не так ізза страсти двох людей, як ізза того приміру, який моглиб дати Андрій і Климентий Шептицькі серед відмінних від теперішних відносин, спольщеним Українцям у Галичині, в Холмщині, і на правобережній Україні.

Вони бояться Митрополита, тому виписують на Нього несотворені речі, начеб Він був головним товчком боротьби в Галичині. Они вже пишуть навіть, що Йому не повелось в Римі, хоть в сім часі Він до Риму заледви доїжджає.

Поляки бояться, бо вони бачать, що основа їх панованя на західній Україні, яка опираєсь на спольщених родах шляхецьких, зачинаєсь валити і готова цілковито упасти. а з своїм упадком принесе упадок цілої діравої держави.

ЩО ВАРТУЄ ПОЛЬСЬКА МАРКА?

Маречка «Польська» впала, але не так як пишуть Поляки. Коли в Бразилії платили за міля 35 марек, то в старому краї одер-

para que che apud... polaco, quando se trata da questão da Galicia Oriental. E o que foi o sr. Benech antes da guerra, isso os meus amiguinhos polacos com certeza devem saber. Não julgo conveniente legitimar-me perante os srs. do «Lud», bem como não penso em legitimar-me perante a embaixada ou consulados polacos.

E para todos os polacos que estenderam as mãos para os meus documentos existe uma resposta: «vade retro!» O direito aos meus documentos pertence somente ao governo brasileiro e só elle é o competente em decidir da legitimidade dos mesmos.

Si o governo de Petruchevytch tem competência para nomear os seus enviados, não o julgarão os polacos. Para isso ha pessoas e nações de maior autoridade e aquellas, justamente, por cujo favor o ministerio da Polonia envia os seus representantes. O governo de Petruchevytch tem a sanção de dois terços da população que povôa a Galicia Oriental e de todos os governos representados na conferencia de Genova e na Liga das Nações. No entanto, o poder da Polonia na Galicia Oriental apresenta-se como uma usurpação, com que, a excepção da França, nenhuma outra nação se conforma; e já que se trata da legitima representação deste paiz no estrangeiro, esta somente poderá ser a representação legalizada pelo Supremo Conselho ou pela Liga das Nações, e em caso algum a embaixada ou o consulado da Polonia.

E os nossos colonos nunca se hão de conformar na terra brasileira com a autoridade polaca.

Tomem, pois, conhecimento disto, todos esses que tanto se preocupam com a minha competencia, e todos os meus calumniadores.

P. Karmanskyi.

Накладом берлінського видавництва „Українське Слово“ появилася шойно з друку незвичайно цікава і змістова книжка професора укр. Вільного Університету в Празі Дмитра Дорошенка п. з. „Славянський Світ в його минулому і сучасному“.

У книжці професора Дорошенка, яка складаєсь із 3-ох томів і обіймає кругло 50 аркушів дрібного друку, подано довелі докладний огляд етнографічного розселення статистики й історії письменства та культурно-національного розвитку поодиноких славянських народів, а з окрема Білорусів, Болгар, Великорусів, Лужицьких Сербів, Поляків, Сербо-Хорватів, Словаків, Словінців, Українців і Чехів усюди з докладним зазначенням української і поважнішої чужомовної літератури предмету.

До книжки долучені показник особових імен і карта етнографічного розселення славянських народів, зладжена на основі карт професорів Л. Нідерле і С. Рудницького.

Книжку Дорошенка можна набувати у конторі видавництва „Українське Слово“ Berlin - Schöneberg, Hauptstr. 11.

На позичку Нац. Оборони зложили, або жертву- вали:

(Суми нижші 10\$000 вважається жертвами)

(Дальше)

АНТОНІО ОЛІНТО.

(Кольонія Сантос Андраде)

Котузяк Іван 50\$000,
Романич Петро 24\$000,
Шнир Текля 20\$000,
Феськів Іван 15\$000,

По 10\$000: Гладчук Юлія, Скопець Анастасія, Вонс Петро, Кобрин Пилип, Ставничий Павло, Заловська Марія, Шафрун Йосиф, Малинський Олекса, Висоцький Гриць,

Вонс Олекса, 5\$000

По 2\$000: Тузяк Евдокія, Котузяк Іван, Затишко Петро,

По 1\$000: Кобрин Ольга, Кобрин Зофія.

ЕРЕШІМ (РІЙО ГРАНДЕ ДО СУЛЬ)

Андр. Чернобай 100\$000

По 20\$000: Андр. Чернобай, Сем. Чернобай, Мик. і Марія Козак,

По 10\$000: Мих. Мандрик, Теодозій Сьвідерський, Микола Мандрик, Роман Мандрик,

По 5\$000: Стеф. Бацин, Анна Сьвідерська, Мих. Козак, Йос. Козак

Разом: 220\$000.

АРГЕНТИНА (МІСІОНЕС).

В Апостолес місті

(Подане в аргентинських пезах.)

Микола Крамар \$100,

Іван Гудима \$50,

Михайло Семчук \$35,

По \$25: О. Іван Сенишин, Йосиф Вареница

По \$20: Шкільний Союз в Апостолес, читальня «Просвіти», Лія Глинка, Корнило Муцій

По \$10: Іван Сітарський, Михайло Луців, Юрко Головачук, Василь Слободян, Михайло Головачук, Україн. Кооператива в Апостолес, Василь Кузь, Лія Козак, Андр. Зубрицький (Сан Хосе)

По \$5: Анна Телеван, Марія Крушельська, Анна Янок, Стефан Ширабюк, Григорій Кендзарський, Катерина Третьо, Іван Широкий, Юстина Кендзарська, Теодор Шевчук, Теодора Крамар, Василь Семчук, Гнат Родчин, (с. Василя) Гнат Родчин (с. Андрія), Тома Письменик,

жертвували: Іван Садига, Іван Жарський,

Бегметюк Марія, Бегметюк Павлина, Бегметюк Микола, Бегметюк Мих., Бегметюк Йос. Бегметюк Антін, Бегметюк Стефан, Бегметюк Іван, Бегметюк Павло,

Яцюк Олена 0.30, Зінько Параска 0.20

ПАЛЬМАС

По 100\$000: Михайло Микилита, Василь Микилита, Григорій Банах,

Петро Флисак 50\$000

Разом 350\$000

ІРАСЕМА (МОЕМА)

Семен Вітюк, 20\$000

По 10\$: Григорій Окіпний, Мих. Корчаген,

ІРАСЕМА (К. КАРВАЛЬО)

Василь Красота 20\$000

По 10\$: Мих. Андрушишин, Степан Процик, Федь Процик, Семко Бай, Мих. Бай, Мих. Мазай, (молодий), Петро Марушка.

(Дальше буде).

Оголошення.

До спродажу 20 алькирів доброї урожайної землі, на якій є подостатком здорової води, два пайори. Земля при трахтовій дорозі на лінії „Шапада“ 8 кл. від місточка Іваї. Ціна приступна.

Интересовані зволять ласкаво зіолоситись до властителя: Basilio Dvorianyn, Ivahy Paraná 47—50.

НАЙЛУЧШЕ ПИВО ВИРОБЛЯЄ

Cervejaria
„Cruzeiro“

Подаєсь до відома, що
купуєсь також ячмінь.

Curitiba — Paraná с. р. 180

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці кав'ярничих, купую всякі продукти краєві, продаж гуртовна і деталічна.

ПАТРІОТАМ Коли хочеш бути зареєстрованим патріотом в очах других людей, постарайся, щоб ім'я твоє було записане в Книзі Життя твоєї Вітчизни. „Книгою життя“ нашої Вітчизни — Галицької Української Республіки являється тепер Позичка Національної Оборони, котра то в недовзі має бути замкнена. Хто опустить з недбалости сю самотню нагоду, цей не віджалує ніколи свого майже злочинного поступку. Не допоможе тут жадна вимівка. Один одніський мільрейс, як цеголка під будову народної святині, зможе вратувати честь доброго сина України.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завжди заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados, залізя, начиня кухонне і прочі знаряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і инші продукта кольоніальні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

Федір Шнайдер

— в Портон —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІЮ

купує насінє лєну і конопель. як також прядиво льняне і конопельне. Одно кильо насіня з лєну платить по 400 рейсів; насінє конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте 1 кильо 1\$300 і більше.

Пишть:

Theodor Schneider

Portão

Paraná

Або через посередництво Григорія Тадри — Портон.

СКЛЕП НИКИТИ ДОНЯКА в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив еше в р. 1908 у великім мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і инші продукти хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кильні Іраті.

Одинока українська фабрика цукорків

ІВАНА КУТНОГО

Широкий, Юстина Ксандриєва, Шевчук, Теодора Крамар, Василь Семчук, Гнат Родчун, (с. Василя) Гнат Родчун (с. Андрія), Тома Письменний, жертвували: Іван Садига, Іван Жарський, Анастасія Винник: \$2,
По \$1: Михась Українець, Іван Отаманюк, Василь Коцур, Катерина Головачук.
По 0-80: Матрона Бончарська.
По \$0-70: Цимбала. Разом: \$492.50.

АПОСТОЛЕС (ЗА ТУНОЮ)

Задорожний Андрій \$50.
По \$10: Задорожний Іван, Задорожний Маркіян, Задорожний Мирослав, Задорожний Станислав, Задорожна Ангела, Варениця Михайло, Мартинюк Олекса, Кликайло Марія.
По \$5: Ардатій Павло, Широкий Михайло, Остапчук Мартин, Заник Федір, Брицький Дмитро, Довбня Микола, Шкрабюк Юрко, Круховський Михайло, Шкрабюк Михайло, Данилюк Василь, Вовчук Йосафат, Дикун Іван, Гринишин Микола, Стасюк Данило, Яковець Федір, Баланда Андрій, Мануляк Дмитро, Осудар Олекса.
Жертвували по \$2: Шкрабюк Анна, Литвинюк Василь, Гарасимчук Проць.
По \$1: Олексин Осип, Деркач Яків, Мантуляк Микола, Ступніцький Антін, Заник Матій, Дземан Петро, Левандовський Василь, Нівоїда Йосафат, Микола Паламарчук.
По \$0.50: Федюк Михайло.
Разом: \$235.50.

АЗАРА.

Гр-кат. церква в Азарі \$25,
По \$10: Острижнюк Марія, ж. Михайла, Пижук Дмитро, Остапович Йосиф, Нищук Василь, Ющишин Рузя, д. Дмитра, Довбня Василь, Савчин Никола, Насадик Гнат, Дудич Михайло, Гавриш Іван, Пшегодський Василь, Тинів Прокіп, Яцюк Антін, Насадик Іван.
По \$5: Бабій Павло, Круховський Володимир, Депутат Федір, Островський Юрко, Федюк Михайло, с. Микити, Зінько Никола, Атаманюк Михайло, Мазур Савка, Островський Василь, с. Якова, Герула Іван, Романюк Стефан, Повх Семань, Виноградник Дмитро, Союз шкільний в Азарі, Краснік Олекса, Слуква Стефан, Мондрак Петро, Мазур Онись, Гузій Анна: Никола.
По \$2: Гариш Іван, Солоничний Іван.
По \$1: Бегметюк Гнат, Лабич Мих., Крижанівський Вас., Коцук Петро, Даньчук Ів., Дудич Мих., Герула Марія, Гарасимчук Ів., Тугай Катерина, Ангелюк Вас., Зінько Микола, Войцьо Іван, Ющишин Ірина д. Дмитра, Ботюк Катерина, Повх Марія, Боровська Марія, Риндич Філько, Боровський Теодор, Риндич Андрій, Солоничний Евстахій, Соф'як Евдокія, Мазур Іван, Ткачук Петро, Тинашук Мих., Бегметюк Рузя д. Гната, Бегметюк Тереса, Коремба Текля.
По 0-50: Гавриш Вас., Гавриш Петро, Бойко Ів., дрібна збірка, Бегметюк Олена,

ПЕРША І НАЙСТАРША ТОРГОВЛЯ В АНТОНІО ОЛІНТО

Теодора Шнира

посідає на складі все, що входить в т. з. *Seccos e Molhados* а іменно: різномірної якості полотна, фазенти і армаріньо, хустки, коци, капелюхи, каземіри, готові убраня, начиня кухоні, різнічі знаряди, всілякі обува так для мушин як для жіщин, різні річі з римарських і ковальських виробів. Має також все на складі найліпшої марки, муку, каву, цукор, сіль, перець, нафту, сірники і преріжна всячина.
Ріжні напитки, почавши від таної, але міцної мов оковита, горівки, а скінчивши на дорогих винах. — Купую все і продаю все. — Ціни як найдешевші. Українці з А. Олінто пам'ятайте на ключ: "Свій до свого". Тому не оминайте свого котрий не раз з Вами ділив добре і але і не в одинім помагав.

ALFREDO SCHNYER
Estação de Cavite
col. Antonio Olynto,

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП Костя Одрецького В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА.

Один з найбільших і найстарших склепів в цілім муніципію Іраті.

Продаю товари різномірні — яких справді хто забажає — фазенда; залізо; знаряди домашні, кухонні, і усе, що потрібне до ужитку домашнього і різничого.

НАПИТКИ РІЗНОРОДНІ. — СКУПОВУЮ ГЕРВУ.

На складі: каву, цукор, усі споживчі товари. Капелюхи, стрільні артикули, окраси зі золота як: брошки, перетелі, ланцуски до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Konstantino Odreckyi.
Antonio Rebouças — Paraná.

Поручаю мій склеп при фабриці капляшккових, купую всякі провукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,
Guajuvira Paraná

ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє різномірні цукорки різного смаку і зовнішньої форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она існує від двох місяців спішіть з замовленнями. По цукорки пішіть і голосіть ся до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

Cirurgião — Dentista

BELMIRO DE OLIVEIRA

Prudentópolis Paraná

Цей дентист — хірург, який перебувати-ме лише через короткий час у Прудентопо-ли, рве зуби без болю, виконує всякі робо-ти дентистичні, як: чищення зубів, пльом-бовання, вставляване штучних і т. д. а все по цінах уміркованих.

Години офісові: 8—11 з раня; 2—5 по полудни.

ФАБРИКА КАВИ

S. JOÃO

Antonio Candido Cavalim
Iraty — C. № 21 — Parana

Панове купці! Коли хочете набути доб-рої і смачної кави, чистої і без домішок зайдіть до нас, а не пожалуйте. Кождий любить добру каву, проте і радо будуть купувати її у вас.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
ІВАНА КУЧМИ

Маємо на складі різномірні товари, як: фазенда, армаріньо — начине, кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі.

Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завсїгда лиш своїх!

CASA „DNISTER“
de João Kutchma

Rua Vidzconde e Nacar — União da Victoria — Paraná

Др. Мирослав Шеліговський

ЛІКАР І ОПЕРАТОР
CURITYBA
Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на ліченє і побут у своїй клініці. Лічить луча-ми «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядін хемічних і мікроскопо-вих, та всяких інших оглядін крови в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.